

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 652.841.

Izhaja vsaki dan. V

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.

Pasajirne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglašje in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. sveder. — Cene oglašja 16 st. na vrsto črt; poslanice oamrtne, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Vojna na skrajnem Vzroku.

(Brzobjavne vesti).

Pooblaščenca obiščejo Roosevelta.

BEROLIN 5. Iz New-Yorka poročajo: Mirovni komisariji, katerih imena bodo v prihodnjih dneh priobčena, bodo najbrž pred začetkom pogajanj obiskali predsednika Roosevelta v Oysterbaju.

Demisija Saharova.

PETROGRAD 2. Demisija, ki jo je podal vojni minister Saharov, je vsprejeta.

Dogodki v Rusiji.

Sevastopolska eskadra odplula.

PARIZ 2. Iz Odeze poročajo, da je po kapitulaciji oklopnjače »Potemkin«, eskadra prišla iz Sevastopola, zopet odplula. Na ukaz pristanišnega poveljnika sta ostali v Odesi dve oklopnjači, ker je oblastnija smatrala, da ni 30.000 mož posadke dovolj, da v slučaju uduše novo nastale nemire. Po mestnih ulicah patrolirajo vojaki.

Oklopnjačo »Potemkin« je eskadra vzela seboj v Sevastopol.

Kapitulacija »Potemkina«.

LONDON 2. Reuterjev biro je poročal včeraj ob 5. in pol uri popoldne: Sedaj je popolnoma gotovo, da se je moštvo oklopnjače »Knjaz Potemkin« udalo admiralu Kriegerju.

BEROLIN 2. Heroldov biro poroča iz Petrograda: Glasom vesti iz Odeze se je moštvo »Potemkina« udalo admiralu Kriegerju na milost in nemilost. Mornarje so zvezali.

LONDON 2. Dopisnik »Standarda« je brzobjavil dne 1. t. m. o polnoči: Po kapitulaciji »Potemkina« je sevastopolska eskadra ob solčnem zahodu odplula. Na prošnjo vojaškega guvernerja je ostavila dve bojni ladiji. Guverner ne zaupa položaju, čeravno ima na razpolago 30.000 mož.

Zanesljiv očividec me je danes po noči obvestil, da leži nad 300 popolnoma ali vsaj deloma sežganih mrličev, ki so v sredo zvečer bili žrtva požarja, v neki lopi v pristanišču.

Električna in plinova razsvetljava ni na zapoved guvernerja funkcionirala, in ulice so bile zavite v popolno temo. Vsakih sto korakov se je naletelo na vojake, ki so deloma spali, deloma stali na straži. Brzobjavni urad so zunaj in znotraj stražili močni oddelki vojakov, tako, da ni bilo lahko priti do njega, ker me je po 9. uri zvečer vsaka straža vstavila in izpraševala. Zdelo se je, da je mesto zvečer

mirno, toda napravilo je utis, kakor da ga je zasedla sovražna armada.

LONDON 2. Privatna brzobjavka, ki je bila odposlana iz Odeze včeraj zjutraj ob 11. uri in 20 minut, poroča: Mesto je sedaj popolnoma mirno ter vlada red; čet je dovolj.

Tvrdka Evan Thomas and Radcliffe v Cardiffu, katere brodogovje ima kakih 40 parnikov, je prejela včeraj opoldne nastopno, iz Odeze odposlano brzobjavko: Posli počivajo, ogenj je deloma pogašen, vojno stanje še obstoja. Pričakovati je, da se v malo dneh povrnejo normalni odnošaji.

Poročila odeskih listov o revolci.

PETROGRAD 2. Včeraj došli odeski listi poročajo: Dne 27. junija je dospel v tukajšnji zaliv »Knjaz Potemkin« brez častnikov. Mornarji so prinesli na kopno truplo mornarja, ki ga je poveljnik ustrelil, ker se je bil mornar v imenu moštva pritožil radi nevezitne hrane. Truplo so prenesli v neko lopo ruske parobrodne družbe, nakar se je druhal zbrala, oplenila lopo in zaloge ter odnesla oziroma uničila blago, vredno milijone. Konečno so bili tukajšnji magazini zažgani in druhal je branila gasiti. O nadaljnjih podrobnostih listi ne poročajo.

Častniki »Potemkina«.

PETROGRAD 2. Glasom privatnih vesti iz Odeze, so ustaški mornarji šest častnikov ubili, devet so jih izkrcali; osoda drugih ni znana.

Mornar Omelčuk.

LVOV 2. Glasilo poljske socialno demokratične stranke »Naprzod« poroča, da je bil Stefan Omelčuk, zvan tudi Omelčenko, ki ga je dne 27. t. m. ustrelil poveljnik oklopnjače »Potemkin«, eden najdelavnejših socialistiških agitatorjev v črnomoškimi eskadri. Bil je star 27 let in samouk. On je bil na čelu revolucionarnega gibanja, ki se je razširjalo med mornarje črnomoške eskadre.

Za časa nemirov med mornarji v Sevastopolu, v novembru 1904, je on vodil akcijo svojih tovarišev, med katerimi je bil zelo priljubljen. Vojno sodišče ga je tedaj vsled izjav njegovih sozatoencev osvobodilo.

Mornarji so Omelčuka dne 27. in večkrat prej rabili kakor svojega voditelja in govornika, ko so hoteli prijaviti predstojnikom pritožbe.

Nebogatov in ustaja v Odesi.

PARIZ 2. List »Parole« je priobčil komentar, ki mu je došel o dogodkih v Odesi od prijateljske ruske strani. Na teh dogodkih je baje kriv Nebogatov, ker je vzel najboljše mornarje črnomoške eskadre, da je tako pospešil svoj odhod na skrajni

vinu Slavoniji. Ta misel se je razvnela tudi v njenem mozgu in Lukrecija se je zasmejala škodoželjno, ponosno. Saj, kaj je v večjo radost strupeni kači, nego če more silnega junaka pčiti v peto? Fini ustnici Lukrecije sta se tresli od lahkega usmeva in bolj in bolj je kimala z glavo, gledajoča pred se, kakor da se jej razpenja pred očmi cela umetna mreža, zasnovana v njeni glavi.

— Da! Da! je šepnila skozi bele zobe in oko jej je zasejalo iznenada, ali ta šepet je hitro prešel v tihe misli.

Lukrecija je pričakovala Badoera. Priti je imel tajni odposlanec iz Benetek da čuje, čemu da se je prišlo na sled. Zvita Italijanka je razmišljala ravnokar, kaj naj razkrije, kaj naj potaji Benečanu; hotela je to sama izvršiti in držati v svoji roki vse niti, ker njenemu ponosu se je protivilo da bi bila ona le slepo orodje.

Hkratu je ženska dvignila glavo in opazila na vratih dozdevnega trgovca

— Ah, dobro mi došel, signore, pozdravila ga je Lukrecija, ravno sem mislila na te.

Vzrok. Kar je preostalo, niso pravi Rusi, ampak finskega, georgijskega in romunskega plemena, neposlušna tolpa, ki se je po prvi revolucijski lozinki navdušila za revolucijo. Pravi ruski mornarji leže v morju oziroma se nahajajo v japonskem vjetništvu.

Tovarniški delavei in izgredi.

DUNAJ 2. Neka gospa najodličnejše družbe odeške, ki je včeraj zjutraj s svojimi otroci dospel na Dunaj, in ki je v četrtek zvečer zapustila Odeso, je pripovedovala, da so se skoraj večinoma dogajale grozote le v pristanišču. Tovarniški delavci v Odesi so sklenili, da se gibanja ne bodo udeležili. Še manje so bili pripravljeni vdeležiti se požiganja, ropa in plenjenja.

Punt v Libavi udušen.

PETROGRAD 2. Punt v Libavi je udušen. Ustaški mornarji so porazbijali v vojašnicah ter zlostavili častnike. Več sto mornarjev je ubežalo.

BEROLIN 2. Iz Libave semkaj dospela pisemska poročila pravijo, da je po znanih dogodkih tamošnje vojno pristanišče zaprto, v katerega ne more nihče. V trgovinskem pristanišču se vkrcavanje in izkrcavanje vrši nemoteno.

Naslednik Bulginov.

PETROGRAD 2. V vodilnih krogih se govori, da postane naslednik ministra notranjih stvari Bulgina, katerega odstop je pričakovati dan na dan, generalni adjutant Ignatiev, bivši generalni guverner u Kievu.

Revolucionarno gibanje v ruski mornarici.

PARIZ 2. »Figaro« pravi, da se v Petrogradu zatrjuje, da ustaja na »Potemkinu« poteka iz dobro pripravljene zarote. Zato da govori tudi gibanje med mornarji v Libavi in Kronstadtu.

Zdi se tudi, da je revolucionarno gibanje na »Potemkinu« v bližnji zvezi z punki, ki so se dogodili že v Libavi na ladijah Roždestvenskega in Nebogatova. Več revolucionarnih vojni ladij se je potem v azijskem morju brez boja udalo Japoncem. Isti duh revolucije je navdajal te vojne ladije, katerih moštvo je dlje časa hujskala revolucionarna propaganda.

Ker se tako smatra kakor gotovo dejstvo, da vse gibanje v mornarici izhaja iz zarote, zato hočejo vojaške oblasti v Petrogradu, da naj se proti puntarskim mornarjem postopa z vso strogostjo vojne prava.

Odesa.

Pristanišče Odesa, kjer so se te dni vršili boji med ustaškimi mornarji in vojaštvom, je največje primorsko in trgovinsko mesto v južni Rusiji. Pristanišče brani

— Na-me, Lukrecija? Vidiš to mi je drago in jako drago, da so le tvoje misli dobre in koristne za-me.

— Pa dvomiš-li na tem? ga je vprašala ženska, smehljaje se.

— Eh, povsem gotov nisem. Včeraj n. pr. sem prišel semkaj dva-tri-krat, ali nisem dočkal in dočul nič koristnega.

— Ma signore! je plosnila Lukrecija z dlanmi, čudim ti se. Ti se bolj umevaš v takih poslih, nego jaz, pak veš, da se tu ne sme neumno skakati in kričati kakor nerazsodno pse; ampak tiho in previdno, kakor mačka, se moraš plaziti do cilja. Vidiš, danes boš mnogo zadovoljnej.

— Pripoveduj torej! Pripoveduj hitro, kar si izvedela? je silil vanjo Badoer.

— Ah, ah, signore, ali si strasten, kakor mladenka, kadar želi kaj čuti o svojem dragem. Čuj! Za sedaj sem izvedela, da ti ptuji menili niso v meniškem samostanu, ali vsakako da so na Kapitelju na stanovanju. V dveh, treh dneh izvem, kje so, izvem tudi, ako Bog dade, njihova imena.

proti morskim valovom 1300 metrov dolgi pomol. Od rusko-turške vojne leta 1877 je pristanišče zavarovano proti sovražnim napadom tudi z baterijami. V tem času je bilo v pristanišču prirejenih 13 utreb, ki imajo 1000 topov. V pristanišču je zaposlenih do 100.000 delavcev. Poveljnik pristanišča je admiral Perelješin.

Središče mesta leži neposredno ob morski obali in je ločeno od predmestij po nekdanjem nasipu, ki je obdajal svobodno lukso. Okolo tega mesta je šest predmestij. Najznamenitiji del mesta je Nikolajev bulevard s spomenikom kneza Richelieu; odtod vodijo do pristanišča široke stopnice, katerih je 200. Ob pristanišču so najlepše in glavneje trgovinske ulice odeške. Vvoz in izvoz mesta Odeze je leta 1900 znašal 97 milijonov rubljev, promet ladij (razun obrežnega brodarstva) 4341 parnikov in 3390 jadrenic. Skoraj vse države imajo v Odesi svoje konzule, generalne konzule oziroma trgovinske agente. Po najnovejšem ljudskem štetju ima Odesa okolo 420.000 prebivalcev. Leta 1811 je mesto štel 25.000 prebivalcev, leta 1852: 97.000, 1892 pa 345.000. Generalni guverner in poveljnik čet v Odesi je sedaj generalni adjutant Kakanov. Odesa je bila od nekdaj sedež revolucionarnega gibanja, vsaj je v mestu nad 100.000 židov, ki imajo nad 20 sinagog. Že pred neklikimi dnevi je v predmestju Peresip prišlo med delavci in kozaki do krvavih spopadov.

Brzobjavne vesti.

Panamski kanal.

LONDON 2. Iz New-Yorka poročajo: Predsednik Roosevelt je vsprejel ostavko Wallace-ja, glavnega inženirja pri gradnji panamskega prekopa. Kritikoval je pa njegovo postopanje ter mu očital, da je proti svoji časti in dolžnosti iz čiste dobičkarije pustil vlado na cedilu, ki se nahaja v težkem položaju. Sumi se, da imajo svoje roke umes velike železniške družbe, ki hočejo zadržati gradnjo prekopa.

Drobne politične vesti.

Šlezke slovanske vzporednice. Iz Opave javljajo, da bodo slovanske vzporednice premetili v Poljsko Ostravo.

Grška zbornica. Iz Aten poročajo, da se grška zbornica sestane v petek. Meni se, da se bo ministerstvo zamoglo držati. Več na delyanistov se je pridružila Mavromihailisu; Ralli bo z malo skupino delyanistihkih desidentov podpiral ministerstvo.

— Dalje, dalje!

— Ni dvoma, da se dogovarjajo s plemstvom. Izvedela sem, da so obiskali gospoda Ahacija, v nekoliko dneh po celo sestanek in važen dogovor plemstva.

— Res? je planil Badoer. A kje?

— Ne vem, je odgovorila Lukrecija, ali izvem skoraj. Mislim, da vsakako v Zagrebu, ali na Griču.

— Po kom izveš to?

— Po mladem gospodu Prodaniću.

— Bene! Benissimo! ti si zlata vredna, Lukrecija.

— No, prosim te lepo, šor Zanetto, povej ti meni sedaj, kako da stvar izvedem do konca.

— Po ti povem potem, je nadaljeval odposlanec, obstavljaje se.

— Ne pojde tako, signore! je mahnila žena z roko, sedaj mi povej, ali pa ne posežem niti z malim prstom v ta posel.

— Lukrecija! je skočil Benečan, ali ne veš, da si mi sužinja, da je tvoja glava v moji roki?!

(Pride še.)

PODLISTEK.

239

Prokletstvo.

»Gledinski roman Avgusta Šenoe — Na lajveal in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—O.

Pripognene glave, držeča lahkite na kolenih je sedela lepa žena, obračala svoje oči, snovala, kovala svoje načrte. Ni se več plašila toliko Badoera, prvi strah jo je že minul. Lukrecija se je bila strastno oprijela tega posla in gorela je od želje, da ga dožene do kraja, da-si ni imela velike koristi od tega, razun nekoliko cekinov, ki jih pa ni posebno cenila. A drugo! Kolika slast je to, premagati toliko možkih. Saj za močno odločno ženo ga ni več čega užitka. Lukrecija je plamtela na tem poslu kakor lovec, ki ne vidi drugega, nego sled proganjane zveri. Beneški nečistnici in zastropovalki je bilo dano v roke, da slavnemu in velikemu kralju Tvrdku pokvari srečo in vspah v kralje-

Kriza v Škandinaviji. Kakor javljajo iz Švedske preko Kodanja, so sedaj že pod orožjem trije letniki moštva norveške vojske.

V noči od torka je 2000 mož pehote odšlo na mejo. Približno 65 vojev in dve lokomotivi je iz Drontheima šlo proti jugu. Flotila torpedovk in ena topničarka so ob vhodu v Drontheimski fjord. Norveški list »Norsk Telegram Büro« pa zatrjuje, da so vse vesti švedskih listov o mobilizaciji norveške vojske izmišljene.

Linski škof kardinal. Iz Solnograda poročajo kakor gotovo dejstvo, da bo linski škof dr. Doppelbauer v prihodnjem konzistoriju imenovan kardinalom. Avstro-ogrski poslanik pri Vatikanu da je v tem pogledu že storil pri Sv. Stolicy shodne korake.

Zmešnjave v Maroku. Berolinska »Voss. Zeitung« je prejela iz Jangerja vest, da se čete maročanskega pretendenta Buhamare nahajajo že blizu Udše. Nevarnost je velika, da čete napadejo to mesto.

Volitev metroopolita v Skoplju. Iz Carigrada javljajo, da so materijalne stvari glede skopeljske metropolije med grškim patrijarhom in med srbskim odposlancem Simićem popolnoma poravnane tako, da bo v kratkem izvoljen metropolit. Srbski kandidat je arhimandrit Vincencij iz srbskega samostana Hilander na gori Atos.

Splosni avstrijski katoliški shod, ki je določen za tekoče leto, se bo vršil na Dunaju od 18. do 21. novembra t. l. Od leta 1896 ni bilo več nobenega splošnega avstrijskega katoliškega shoda.

Za češko vseučilišče v Brnu. V sredo se bo vršil v Brnu shod zastopnikov vseh moravskih čeških mest in drugih moravskih korporacij. Na shodu bodo zastopniki zahtevali, da se na Moravskem ustanovi češko vseučilišče in sicer v Brnu.

Domače vesti.

Sličice s šolskega polja v Istri. Učitelj na šoli »Lega Nazionale« v Zrenju je bil prošlega tedna obsojen na 6 mesecev težke ječe radi zločina proti pravosti na škodo štirih deklic. Novine javljajo o tem groznem činu italijanskega »prosvetitelja« naše dece, da so oblasti pustile to zver v človeški podobni, da se je navživala v svoji pohotnosti, a dajale so po orožnikih zapirati naše ljudi radi obrekovanja, ker so se pritoževali radi tega človeka. Iste oskrnjene deklice, žrtve te grdo-be, pa so morale odgovarjati radi krivega pričanja, v katero so bile zavedene od tega italijanskega — učitelja!

A sedaj so čuje, da je ta zločinec dobil popotnico, da more, bogato nadarjen od svoje družbe, srečno popihati v blaženo Italijo. Vse to se govori, a »Naša Sloga« — po kateri posnemljemo to — prosi tamonjske prijatelje svoje, da bi jo točno obvestili o vsem. Tudi mi hočemo zasledovati to grdo afero ter obvestiti naše čitatelje o tem kričnem izgledu, kako izvestni italijanski učitelji širijo po Istri — kulturo.

V novo namestniško palačo na Velikem trgu se v kratkem preselita stavbeni in računski oddelki. Drugi namestniški oddelki iz ulice Caserma se preselijo v novo palačo še le koncem meseca avgusta. Tekom leta, gotovo pa do novega leta se v privatno stanovanje v palači preseli tudi namestnik princ Hohenlohe.

Cesarjev dar. Cesar je podelil 5000 kron občinam v gradiškem okraju v furlaniji, ki so bile prizadete po toči.

Longobardsko groblje v Lajhu pri Kranju. Dosedaj je že prekopanih 140 grobov. V zadnjih dneh so našli zopet lepih predmetov, med temi izredno pisane koralde, krasne srebrne in pozlačene zapone, več

železnih nožev, kresilnikov in tudi rimski denar.

Tujci v Opatiji. Od 1. septembra 1904 do vstetega 28. junija 1905 je prišlo v Opatijo 19.833 oseb. Od 22. junija do vstetega 28. junija 1905 je prirastlo 208 oseb. Dne 21. junija je bilo v Opatiji 657 tujcev.

Utopljenec. Sinoči, malo pred 9 uro, so našli v morju pod škedenjskim gričem truplo utopljenega, kakih 20 let starega mladeniča. Na bregu so pa našli utopljenčovo obleko: znak, da se je bil šel nesrečnež kopat, in da je pri tem ponesrečil. Ni se moglo doznati, kdo da je bil nesrečni mladenič.

Tat? Včeraj v jutro ob zori je bil aretovan na Acquadottu 37 letni Ivan Z., stanujoči v ulici Gaspere Gozzi. Aretovan je bil pa vsled tega, ker je močno padel nanj sum, da je on ukradel Ivanu Komarju uro in verižico, vredni 18 kron, in 5 kron denarja. Komar je namreč spal na nekem sedežu na Acquadottu, a ko se je zbudil, je videl poleg sebe Ivana Z., obe nem je pa konstatoval, da je — kakor povedano — okraden. Ker niso pri Ivanu Z. našli ukradenih predmetov, se sumi da je bil z njim še kdo drugi, in da je ravno ta »drugi« odnesel seboj ukradene stvari.

Loterijske številke izžrebane dne 1. julija t. l.:

Gradec	6	43	32	82	64.
Dunaj	12	3	48	13	21.

Razne vesti.

Statistika književnosti. Izračunano je, da se vsako leto pretiskuje »znanih« knjig, torej raznih klasikov in avtorjev, ki so s svojimi deli dosegli večji uspeh in sicer: v Zedinjenih državah 700 milijonov iztisov, v zapadni Evropi 1800 mil., v istočni Evropi 460 milj., v Aziji, Afriki, Avstraliji 240 mil., skupno torej 3 milijarde in 200 milijonov zvezkov več ali manje znanih klasičnih pisateljev.

Izračunano je tudi, koliko da se na leto tiska novih knjig. Nemčija ima rekord v izdavanju novih knjig. Vsako leto jih izdava do 25.000; za njo prihaja Francoska s 13.000 (torej okoli 1100 del na mesec, oziroma 35 na dan); tej sledi Italija z 10.000, Angležka s 7000; druge dežele z manjšo produkcijo. V vsej Evropi izhaja na leto 75.000 novih del, ali povprečno 205 novih knjig na dan. Ker je računati, da se od vsakega dela tiska najmanj 1000 iztisov, prihajamo do zaključka, da se v sami Evropi tiska skupno 75 milijonov letnih iztisov. Ako se tem doda še goriomenjenih 3 milijarde in 200 milijonov, dobiva se skupno 3 milijarde in pol zvezkov. V tej statistiki pa niso uračunjena izdanja nekih držav v južni Ameriki.

Ulica v Chicagu se je znižala. — Iz Chicaga poročajo, da se je v zadnjih nočeh znižala ulica Jackson za 10 palcev. To znižanje pripisujejo podzemnim prometnim tunelom. Treba bo obširnih naredeb, da se prepreči katastrofa, ker je mesto Chicago zgrajeno na močvirnih tleh.

Dar ameriškega milijonarja Rockefellerja. Kakor javljajo iz New-Jorka je znani milijonar John D. Rockefeller ameriški učni upravi stavil za višje šolstvo na razpolago deset milijonov dolarjev.

Zgodovinske črtice kranjskih mest in trgov. Senožče.

Senožče so pač Slovenci krstili in Nemci ni ponemčil tega kraja. Pustila sta mu, on in Italijan, lepo slovensko ime ki se je pisalo tako že v 13. in 14. veku. Lazius trdi sicer, kakor piše Valvazor, da prihaja ime Senožče od starih Senanov, prebivalcev na obalah Jadranskega morja. A razlaganje starih krajnih imen je preoklepljiva stvar. Po mojem menenju je slo-

venska oblika Senožče prvotna in zna-muje kraj, okoli katerega se razprostirajo obširne senožeči. Za Rimljanov so bile menda Senožče mesto(?) in zvali so je Anesica. Kos starega zidovja, ki moli z zelenega griča nad senažskim trgom proti nebu, je razvalina starega gradu pod »Presko«. Sezidan je bil grad v davno minulih časih. Kedaj in kdo ga je postal, nam ni znano.

V teh letih (1300) čitamo že Senažškega plemiča z imenom »Volkerus de Senacetal«. V srednjem veku pa so bili Senožče lastnina oglejskih patrijarhov, ki so obširna svoja posestva po Kranjskem, posebno na Notranjskem (ki pa je takrat sicer pripadalo k Istri, izročevali raznim gospodom kakor fevd. Senožče so bile takov fevd (Lehen) mogočih Devinskih gospodov, ki so bili začetkoma dobri prijatelji oglejskih patrijarhov, kasneje pa so se pridružili avstrijskim vladarjem.

Ko je imel cesar Maks I. z Benečani boj, so bili poslednji prihruli daleč na Notranjsko do Postojne. V Senožčah je bil zapovedujoči grof Trangepan Benečane dobro nabil in dobil za to senožeški grad. V dobi lutrovske, t. j. v 16. stoletju, ko se je nova vera tudi po Kranjskem zelo razširjevala, zasejala se je bila tudi v Senožče. Deželni stanovi, ki so povsedi podpirali protestantske predikante, naklonili so bili tudi senožeškemu propovedniku Juriju Cvečiču 20 gl. letne nagrade. Slika Senožč pri Valvazarju nam kaže še stari, na pol podrti grad. Trg, o katerem meni V., da je bil še celo kedaj mesto, imel je baje že takrat nekaj lepih hiš. N. pr. gr. Garzarollijev. Grad so imeli že takrat (od V opisu »Postojinskega okrajnega glavarstva« nahajamo vendar veliko črtic o zgodovini senažške fare.

a) Župnijski patronat na Krasu pripadal je tržaškemu škofu.

b) Grofi Walsee, kakor gospodje Krasa, prisvajali so si patronat kraških župnij, osobito Senožče l. 1395.

c) Pravda radi tega predložila se je Bazelskemu konciliju l. 1437.

d) Tržaški škof Aldegardi je inkorporiral kraške fare, osobito Senožče, Tržaškemu kapitelju l. 1446.

e) Premda se je predložila na to pa-pežu Piju II., ki je pripoznal patronat tržaškemu kapitelju l. 1469.

f) Tržaški kapitelj se je pogo-dil z grofom Rambertom Walsee tako, da so župnije na Krasu prave župnije (poprej so se zvale vikarije); da so grofi Walsee patroni in da morajo župniki tržaškemu kapitelju plačevati odmerjeni mensale. Na senažškega g. župnika prišlo je 26 benečanskih lir l. 1463. To pogodbo je potrdil papež Pij II.

17. stoletja naprej) knezi Porčija. V tem gradu je bilo veliko lepih slik členov te rodbine. Slikal jih je imenitni slikar svoje dobe, Tician. Med posestniki te graščine omenja se v l. 1400 gospod Walsee. Cesar Leopold je potoval čez Senožče, ko se je leta 1660. vračal iz Gorice v Ljubljano. — O cerkveni zgodovini senožeški ne prinaša V. ničesar, ker ni mogel ničesar poizvedeti. Takratni duhovnik v S. mu menda ni hotel ničesar poročati, ko pravi: »Der gute Mann hat sich vielele befrochtet, dahs Er nebst sothauer Nachricht auch zugleichen seine Pfarr vergeben möchte«.

Leta 1400. so bili plemiči Walsee lastniki gradu, a ko so izumrli, je grad pripal cesarski hiši.

g) Ko so grofi Walsee izumrli, pripali so župnijski patronati in graščine na Krasu cesarju Fridericu IV. l. 1492.

h) S senožeško graščino je pripadel

ob enem župnijski patronat knezu Porcia.

Po ustnih sporočilih izvira senožeška fara iz Hrenovške. Po menenju g. P. Hiegerja pa iz Tomajske dekanije. Najstarejše ženitavanske knjige so od 6. januarja 1684. leta. Krstna knjiga začena s Tom. od 14. jan. 1684, spisek umrlih pa z 20. febr. 1718. leta.

(Zvršetek pride).

Dragotin Vekjet - zlatar

v Trstu, Corso štv. 47
priporoča vsakovrstne
zlatenine in srebrnine
ter žepne ure.
Sprejema poprave
ter kupuje zlato.
Cene zmerne.

ZOBOZDRAVNIK
Univ. Med. Dr. Makso Brillant
v TRSTU
ulica S. Antonio št. 9. II. nadstr.
Izvršuje izdelanje z emajlom, porcelanom
srebrom in zlatom.
I. deluje posamezne umetne zobove kakor
tudi celo zobovje.
ORDINIRA od 9.—12 predp., 3.—5. popol.

ANTON SKERL

mehanič, zaprišeženi zvedeneo.
Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst.
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“.

Napeljava in zaloga električnih zvočkov. Izključna prodaja gramofonov, zvonofonov in fonografov. Zaloga priprav za točit pivo. Lastna mehanična delavnica za popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.
Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.
TELEFON št. 1734.

Hiša št. 57 na cesti Kozina-Herpelje, nova, z nekoliko zemljiščem in vodnjakom, last pupilskih otrok, se proda za gl. 1400. Naslov: Leopold Gulic, Trst, ul. Rossetti 47.

Glasovir za koncerte, rabljen, najboljši dunajske tovarne, se proda. — Pleškovic, Corso 26, II.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko

M. SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
(Vogal ul. Torrente.)

Pomlad! Poletje!

Zaloga oblek in površnikov

za gospode, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter rumena in modra obleka za delavce.
Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se izvrše točno in hitro po zelo nizkih cenah.

Na deželo vzorci brezplačno in franko.

PODRUŽNICA:
„ALLA CITTA DI LONDRA“
ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

NEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAH

KATALOGI BREZPLAČNO.

Narodni kolek je

vdobiti pri upravi

„Edinost“

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386/80 K, izplačane odškodnine: 82.737.159/57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajše. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.